

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 16 Απριλίου 2022 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A1.** Στο απόσπασμα παρουσιάζονται, μεταξύ άλλων, θετικά αποτελέσματα της εξειδίκευσης. Ειδικότερα, σημαντικά οφέλη που προκύπτουν από την εργασία του ειδικού είναι η βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και ο περιορισμός του κόστους και του κόπου που απαιτούνται για την παραγωγή των προϊόντων αυτών. Παράλληλα, αξιοσημείωτη είναι η ταχύτητα και η αρτιότητα κατασκευής των εν λόγω προϊόντων. Τέλος, κατά τον δοκιμογράφο, η εξειδίκευση είναι απαραίτητη στην επιστήμη λόγω της επέκτασης των γνώσεων και της αναγκαιότητας για εμβάθυνση και διεξοδική μελέτη ενός αντικειμένου.
- A2.** Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει ο δοκιμογράφος είναι ότι η εξειδίκευση είναι απαραίτητη στον τομέα της τεχνικής και στον επιστημονικό χώρο: **«για να διαπιστώσει κάποιος το πόσο απαραίτητη ... και στον τομέα της τεχνικής»**. Αυτό τεκμηριώνεται με δύο επιμέρους επιχειρήματα, που ενισχύονται με τις αντίστοιχες διαρθρωτικές λέξεις (**από τη στιγμή που / και γιατί**), και ένα παράδειγμα. Συγκεκριμένα, ο δοκιμογράφος επισημαίνει ότι είναι απεριόριστες οι γνώσεις στον επιστημονικό τομέα και δεν μπορεί να τις κατέχει ένας άνθρωπος (**«γιατί η εξειδίκευση στον χώρο της επιστήμης είναι πια επιβεβλημένη από τη στιγμή που οι γνώσεις είναι απεριόριστες»**). Έπειτα, υπογραμμίζει ότι υπάρχει αναγκαιότητα λεπτομερούς και ολοκληρωμένης εξέτασης ενός ειδικού τομέα (**«μέσω αυτής μπορεί ο εξειδικευμένος επιστήμονας να εξετάσει όσο το δυνατόν λεπτομερέστερα και τελειότερα έναν τομέα»**). Το παράδειγμα αντλείται από την καθημερινή ζωή και αφορά τον τομέα της ιατρικής, όπου η εξειδίκευση είναι

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

απαραίτητη («Το παράδειγμα της ιατρικής με τις τόσες ειδικότητες θα ήταν αρκετά πειστικό ...»).

A3.

- ☉ 1. α.
- ☉ 2. γ.
- ☉ 3. δ.
- ☉ 4. α.
- ☉ 5. β.

B.

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (άρθρο) λαμβάνουμε υπόψη:

Απαιτείται **τίτλος** (ενδεικτικά: «Τα αδιέξοδα της εξειδίκευσης»).

Ύφος λόγου: απλό, εφόσον το κείμενο προορίζεται για την σχολική εφημερίδα.

Γλώσσα: αναφορική λειτουργία / κυρίως γ' ρηματικό πρόσωπο ή α' ρηματικό πρόσωπο πληθυντικού αριθμού

Πρόλογος:

Αφόρμηση από την πραγματικότητα της απίστευτης τεχνολογικής εξέλιξης που έχει διαχυθεί στην καθημερινότητα, με αποτέλεσμα την αυτοματοποίηση και της ίδιας της ζωής μας / εισαγωγή στις αρνητικές συνέπειες.

Κυρίως Θέμα - ενδεικτικοί άξονες ανάλυσης:

Α' ερώτημα: Αρνητικές συνέπειες της εξειδίκευσης στους εργαζόμενους

- ☉ Πνευματική συρρίκνωση του ειδικού, γιατί αδιαφορεί για την ευρύτερη κουλτούρα ή για τις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις → πρόσωπο μονοδιάστατο και συχνά μονολιθικό / κοινωνική αλλοτρίωση, που μπορεί να οδηγήσει σε πολιτική αδιαφορία.
- ☉ Αισθήματα πλήξης και ανίας από την ενασχόληση με το ίδιο αντικείμενο → αποξένωση του ειδικού από την εργασία του, εφόσον του λείπει η χαρά της δημιουργίας, η γοητεία της συνεχόμενης εξέλιξης, της κατάκτησης του άγνωστου χώρου.

- Συρρικνώνονται αρετές του νου, όπως η ευρηματικότητα, η δημιουργική φαντασία και η επινοητικότητα, λόγω της επανάληψης και τυποποίησης των ενεργειών.
- Ηθική αλλοτρίωση → ο ειδικός επιστήμονας συχνά γίνεται αλαζονικός, γιατί πιστεύει ότι είναι η κορυφαία εκδοχή του επιστημονικού πνεύματος → πρόσωπο περιορισμένης κοινωνικής ευθύνης.

Β' ερώτημα: Τρόποι πρόληψης των αρνητικών συνεπειών

- Δημιουργία ευχάριστων συνθηκών στον χώρο της εξειδικευμένης εργασίας (περιοδική αλλαγή του αντικειμένου ή ανανέωση του χώρου και των συνθηκών εργασίας) → εξουδετέρωση της πλήξης / ανανέωση του ενδιαφέροντος του ειδικευμένου εργαζόμενου / δυνατότητα παρέμβασης του εργαζόμενου στην οργάνωση της εργασίας με προτάσεις βελτίωσης.
- Σωστή παιδεία και αγωγή (ανθρωπιστική) για κάθε άνθρωπο / ορθή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου → επιδίωξη πολύπλευρης μόρφωσης, γενικότερης ενημέρωσης, καλής ποιότητας ψυχαγωγίας / ανάπτυξη ποικίλων ενδιαφερόντων (πνευματικών, κοινωνικών, καλλιτεχνικών και πολιτιστικών) → ανάπτυξη ολοκληρωμένης και ισορροπημένης προσωπικότητας.
- Συνεργασία επιστημόνων της ίδιας και διαφορετικών ειδικοτήτων, ώστε να αναπτύξουν κοινωνική συνείδηση και συναίσθηση της κοινωνικής τους προσφοράς.

Επίλογος:

Η εξειδίκευση αποτελεί αναγκαιότητα της εποχής. Είναι αδύνατον να αποκατασταθεί κανείς επαγγελματικά στη σύγχρονη ανταγωνιστική κοινωνία, αν δεν έχει εξειδικευτεί στο αντικείμενό του. Ωστόσο, εξίσου απαραίτητη είναι και η σφαιρική μόρφωση, που δημιουργεί στο άτομο ποικίλα ενδιαφέροντα, που το βοηθούν να ολοκληρώσει την προσωπικότητά του, να αποφύγει την εργασιακή αλλοτρίωση και να γίνει ευτυχισμένο.

- Γ. Ο διάλογος των κοριτσιών και της κεντρικής ηρωίδας στην πρώτη και δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 2 έχει διπλή λειτουργία: α) Ως προς το περιεχόμενο του έργου αποκαλύπτει την ιδιοσυγκρασία της κεντρικής ηρωίδας (Τασώ) και τις προθέσεις της απέναντι στις προκλήσεις της ζωής: είναι τολμηρή, θέλει να πάρει τη ζωή στα χέρια της, να πάει αντίθετα στις κοινωνικές επιταγές και να δουλέψει, αν και φαίνεται πως και η ίδια ίσως αντιμετωπίζει ως καινοφανή μόδα αυτές τις επιλογές. Μέσα από τον διάλογο, επίσης, γίνονται εμφανή τα πραγματικά συναισθήματα των υπόλοιπων κοριτσιών προς αυτήν: νιώθουν χαιρεκακία για την αναμενόμενη απογοήτευση της ηρωίδας και ζήλεια που δεν βρίσκονται στη θέση της. Παράλληλα, από κάποια κορίτσια εκδηλώνεται απορία και θαυμασμός. β) Ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα, ο διάλογος κάνει την ιστορία να ξετυλίγεται με ανάλαφρους και γρήγορους ρυθμούς, προσδίδοντας αμεσότητα στο κείμενο, καθώς ο αναγνώστης νιώθει ότι ακούει τα λόγια και τα επιφωνήματα των κοριτσιών. Έτσι, το ύφος γίνεται απλό, ζωντανό, παραστατικό και προφορικό, τα νοήματα διατυπώνονται πιο εύληπτα και η ανάγνωση καθίσταται πολύ ευχάριστη.
- Δ. Στο προς εξέταση απόσπασμα παρουσιάζονται εναργώς τα κοινωνικά στερεότυπα στα οποία βασίζονται οι αντιδράσεις και οι σκέψεις των δευτερευόντων προσώπων της ιστορίας, δηλαδή των φίλων και του πατέρα, και τα οποία αφορούν, κυρίως, στον ρόλο και στον προορισμό των γυναικών της εποχής, αλλά και στην εικόνα που όφειλαν να παρουσιάζουν τα κορίτσια των καλών οικογενειών, για να αποφύγουν την κοινωνική κριτική ή και κατακραυγή. Πιο συγκεκριμένα, από το κείμενο φαίνεται πως εκείνη την εποχή υπήρχε η διάχυτη αντίληψη πως η μεγαλούπολη και η μόρφωση μπορεί να ξεμυαλίσουν ένα κορίτσι και να το κάνουν να εκτραπεί από τον προορισμό του (**«Κι όταν του χρόνου ... τέτοια ζωή στη Σμύρνη;»**). Παράλληλα, η εργασία δεν θεωρούνταν προνόμιο, αλλά υποτιμητική επιλογή για μια κόρη καλής οικογένειας, καθώς αποτελούσε αναγκαστική επιλογή των φτωχοκόριτσων (**«Μα στην Μικρά Ασία ... που θέλανε να γίνουν δασκάλες ...»**). Τέλος, η επιλογή γαμπρού και ο γάμος της κόρης ήταν αποκλειστική φροντίδα της οικογένειας (**«Ο ένας γαμπρός θα σου ... βρούμε παλληκάρι από τη Σμύρνη»**).

2022 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Κατά τη γνώμη μου, τα προαναφερθέντα στερεότυπα είναι σαφώς αναχρονιστικά και παρωχημένα, καθώς απέχουν πια πολύ από τη σύγχρονη πραγματικότητα. Κατ' εμέ, σήμερα η μόρφωση και η επαγγελματική αποκατάσταση αποτελούν μέσο χειραφέτησης της γυναίκας και τρόπο αναβάθμισης της ποιότητας ζωής της. Όλες οι γυναίκες πλέον επιδιώκουν να μορφωθούν και να εργαστούν, καθώς η εργασία και η μόρφωση αποτελούν «μοχλό» πνευματικής και κοινωνικής αναβάθμισης. Όσον αφορά την επιλογή συζύγου, αυτή αφορά αποκλειστικά τις γυναίκες, που είναι ελεύθερες να ερωτευθούν και να παντρευτούν τον σύντροφο που επιλέγουν, ενώ δεν θεωρείται πλέον κατακριτέα η επιλογή μιας γυναίκας να μην προχωρήσει σε γάμο, αν αυτό είναι κάτι που επιθυμεί.

ΕΙΝΑΣΤΕ ΜΕΣΑ